

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Țurcan Anatolie, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie și Daguța Sergiu,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și de către avocatul Crețu Nadejda în numele părții vătămate Guțu Alesea, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2022, în cauza penală în privința lui

Poalelungi Dorin xxx, născut la xxx, originar și domiciliat xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.02.2020 - 23.12.2021;

Instanța de apel: 23.02.2022 - 18.05.2022;

Instanța de recurs: 20.07.2022 – 11.07.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 decembrie 2021, Poalelungi Dorin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art.90¹ alin.(1) și (3) Cod penal, executarea pedepsei închisorii stabilite inculpatului Poalelungi Dorin s-a suspendat parțial, urmând ca acesta să execute pedeapsa închisorii pe un termen de 1 (unu) an în penitenciar de tip semiînchis, iar executarea părții rămase a pedepsei cu închisoarea de 1 (unu) an, să fie suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 (unu) an, cu liberarea ulterioară de pedeapsa închisorii a lui Poalelungi Dorin, cu condiția că aceasta în perioada de probațiune nu va săvârși alte infracțiuni și prin comportare exemplară și muncă cinstită, v-a îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

A fost respinsă acțiunea civilă înaintată de avocatul Cretu Nadejda în interesele lui Guțu Alesea și s-a respins acțiunea reconvențională a inculpatului Poalelungi Dorin.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Poalelungi Dorin, la 21 mai 2019, aproximativ la ora 14 și 00 min., împreună și prin înțelegere prealabilă cu o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, aflându-se în municipiul Chișinău, str. Calea Basarabiei 2, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean al făptuitorilor, care au produs daune considerabile, sub pretextul de a mușamaliza faptul că victima desfășura lucrări de

reparație capitală, fără a deține o autorizație emisă de organele competente, au însușit de la cet. Guțu Alesea mijloace bănești în sumă de 10 000 MDL, cauzându-i astfel victimei un prejudiciu considerabil.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut în drept, că faptele inculpatului Poalelungi Dorin întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art. art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal, individualizată prin: „escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean al făptuitorilor care a produs daune considerabile, comisă de două persoane”.

3. Nefiind de acord cu sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 23 decembrie 2021, au depus apel avocații Barbaroș Mihail și Toia Anatolii în numele inculpatului Poalelungi Dorin, precum și avocatul Crețu Nadejda în numele părții vătămate Guțu Alesea.

3.1 Avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatului, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Poalelungi Dorin să fie achitat și respinsă acțiunea civilă.

În motivarea cerințelor sale, avocatul a invocat că sentința este pronunțată cu aplicarea eronată a normelor de drept material, probelor materiale cercetate (probe materiale considerate elocvente și în coroborare cu circumstanțele cauzei penale, obiect de studiu al presupusei infracțiuni, fiind preluate prin copii-paste din actul de inculpare definitiv, în lipsa studiului legal și aprecierii judiciare), doar cele prezentate spre analiză de acuzatorul de stat, refuzate de-a fi cercetate cele prezentate de către apărare în cadrul ședințelor judiciare.

Apărarea a menționat că, potrivit probatoriului la care se face trimitere întru susținerea inculpării în continuare a inculpatului, instanța susține cele indicate de către acuzatorul de stat, în lipsa cercetării lor judiciare, precum declarațiile contrare, înregistrate atât la UP cât și celor audiate în cercetare judecătorească (17.06.2019 și 24.09.2019, Vol. I, f.d.7, 48-50), sesizarea din 13.06.2019 (contrară audierii și recunoașterii ultimei în calitate de parte vătămată), alte probe materiale enunțate - care de fapt și de jure, probează cu certitudine lipsa vinovăției inculpatului. Prima instanță greșit a apreciat că, aceste probe ar putea sta la baza învinuirii inculpatului, în primul rând aceste documente au fost prezentate instanței de inculpat prin prisma art.96 alin.(1), pct. 3), 4) Cod de procedură penală, pentru a dovedi datele personale care caracterizează inculpatul, victima, caracterul și mărime daunei presupus a fi cauzate, în al doilea prin această expunere din sentința instanța nu a dat o apreciere corectă normei materiale art.190 Cod penal care prevede expres că daune trebuie să fie mai multe.

Apărarea a opinat că, instanța nu a analizat, nu a motivat prin prisma art.190 și art.126 alin.(2) Cod penal, semnul calificativ „daune considerabile” și neîntemeiat a pus la baza învinuirii inculpatului. Fără a analiza și a argumenta valoarea probantă, înainte de pronunțarea sentinței, instanța nu a luat în calcul că valoarea și însemnătatea bunurilor pentru partea vătămată se explică prin investirea lor în construcții ilegale din str. Grenoble 199. La fel, instanța nu a luat în calcul că, fiind audiată în cadrul urmăririi penale (vol. 1, f.d.7-8 și f.d.48-50), partea vătămată nici într-un caz nu indică despre starea materială grea. Apărarea a mai indicat că, prima instanță fără a analiza și fără a argumenta valoarea probantă, înainte de pronunțarea sentinței nu a luat în calcul că partea vătămată nu a prezentat nici o sursă a informațiilor sale privitor la venitul său. Cu

toate acestea numărul bunurilor imobile, prețul lor, locul amplasării, prețul bunurilor mobile, confirmă că venitul părții vătămate este destul de înalt.

Partea apărării în final, a relevat că, atât acuzarea cât și prima instanță, nu au probat și nici nu au stabilit „...la care din valorile sociale a atentat prin acțiunile sale inculpatul...”, au fost sau nu stabilite acțiunile de însușire a mijloacelor financiare de la partea vătămată de către inculpat, atât prin acțiuni directe întreprinse de către ultimul sau prin mijlocitor, care sunt probele materiale prin care sunt evidențiate stabilirea culpabilității inculpatului.

3.2. Avocatul Toia Anatolii în numele inculpatului, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Poalelungi Dorin să fie achitat și respinsă acțiunea civilă.

În motivarea cerințelor sale, avocatul a invocat argumente similare celor indicate în apel de colegul de breaslă, suplimentar a reținut că prima instanță selectiv a apreciat anumite probe, fără a le aprecia pe fiecare în parte, fără expunerea asupra admisibilității sau inadmisibilității lor, în special a părții vătămate.

3.3. Avocatul Crețu Nadejda în numele părții vătămate Guțu Alesea, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea civilă înaintată de Guțu Alesea, după cum urmează: încasarea de la inculpatul Poalelungi Dorin în beneficiul părții vătămate Guțu Alesea a prejudiciului moral însumă de 20 000 lei și a sumei de 10 000 lei, cheltuieli pentru asistența juridică.

În motivarea cerințelor, susține că, în rezultatul acțiunilor ilegale ale lui Poalelungi Dorin, partea vătămată Guțu Alesea a suportat prejudicii materiale și morale, manifestate prin următoarele cheltuieli: prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei suportat de Guțu Alesea ca rezultat al suferințelor psihice, a abuzului de încredere acordat inculpatului Dorin Poalelungi, care i-a știrbit imaginea și încrederea acordată, prin faptul că inculpatul o persecută mereu pe la toate instituțiile să demonstreze că prejudiciul de 10 000 lei estorcat de Poalelungi Dorin nu este o pagubă considerabilă pentru Guțu Alesea. Mai mult, acțiunile de intimidare ale inculpatului Poalelungi Dorin nu se stopează până aici, ultimul prin intermediul apărătorului său verifică veniturile și ce bunuri imobile sau mobile are partea vătămată Guțu Alesea, fapt ce constituie date cu caracter personal. Or, pe banca acuzațiilor, statut de inculpat are Poalelungi Dorin. În acest mod, plângerile consecutive depuse de Poalelungi Dorin și apărătorul său constituie o încercare de intimidare a părții vătămate Guțu Alesea, dar și ducerea în eroare a instanței de judecată în vederea recalificării învinuirii prin excluderea capătului de învinuire în ceea ce ține de quantumul considerabil al prejudiciului cauzat care a fost invocat de Guțu Alesea. Or, dacă prejudiciul a fost sau nu unul considerabil, ține de intima apreciere a persoanei și nimeni, nici chiar instanța nu-i poate interzice persoanei de a-și aprecia prejudiciul, fiind unul considerabil sau nu.

Avocatul a evidențiat că pentru partea vătămată Guțu Alesea mijloacele bănești în sumă de 10 000 lei constituie un prejudiciu considerabil, și mai ales în cazul în care persoane care reprezintă organele de drept, prin înșelăciune se prezintă ca autoritate publică, astfel de acțiuni duc la pierderea încrederii în organele de drept din cauza unor astfel de inculpați, care denigrează imaginea. De asemenea, atitudinea obraznică a lui Poalelungi Dorin în cadrul ședințelor de judecată care în mod intenționat caută mijloc de intimidare a părții vătămate prin cererile sale aberante de a demonstra că anume Guțu Alesea este vinovată și nu el. Comportamentul nedemn a lui Poalelungi Dorin în instanța de judecată prin faptul că tergiversa examinarea cauzei, depunea cereri fără nici o logică

și prezentarea cu bună știință a unor informații eronate în adresa părții vătămate.

În final, avocatul consideră că prima instanță i-a încălcat dreptul la apărare a părții vătămate prin respingerea cerințelor de încasare a despăgubirilor pentru prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei și asistența juridică de 10 000 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2022, apelul declarat de avocatul Crețu Nadejda în numele părții vătămate Guțu Alesea a fost respins.

Cererile de apel declarate de către avocatul Toia Anatolii și de către avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatului Poalelungi Dorin, au fost admise, casată integral sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Poalelungi Dorin a fost achitat de învinuirea în baza art.190 alin.(2) lit. b) Codul penal din motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat.

A fost respinsă acțiunea civilă a părții vătămate Guțu Alesea împotriva inculpatului Poalelungi Dorin.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că prima instanță, la pronunțarea sentinței, eronat a apreciat probele, fără a ține seama de cerințele art.101 Codul de procedură penală, conform cărora, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor. Reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată, și în așa mod a ajuns la concluzia greșită cu privire la calificarea infracțiunii. De asemenea, instanța de apel a menționat că prima instanță a ajuns la concluzia greșită de a-l recunoaște vinovat pe inculpatul Poalelungi Dorin de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că, prin rechizitoriu, inculpatul Poalelungi Dorin este învinuit că, la data de 21 mai 2019, aproximativ la ora 14 și 00 min., împreună și prin înțelegere prealabilă cu o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, aflându-se în municipiul Chișinău, str. Calea Basarabiei 2, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean al făptuitorilor, care au produs daune considerabile, sub pretextul de a mușamaliza faptul că victima desfășura lucrări de reparație capitală, fără a deține o autorizație emisă de organele competente, au însușit de la cet. Guțu Alesea mijloace bănești în sumă de 10 000 MDL, cauzându-i astfel victimei un prejudiciu considerabil. Acțiunile au fost calificate în baza art.190 alin. (2) lit. b) Cod penal- după semnele calificative -escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean al făptuitorilor, care au produs daune considerabile, comisă de două persoane.

Analizând probele cercetate în instanța de apel (inclusiv, declarațiile persoanelor audiate în instanța de apel), instanța de apel ținând cont de prevederile legale a constatat cu certitudine că inculpatul Poalelungi Dorin, urmează să fie achitat din motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat.

Reiterând prevederile art.8 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța de apel

reține că, toate dubiile în probarea învinuirii, care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea inculpatului. Această reglementare se include în spiritul prezumției nevinovăției datorită faptului că pedepsirea oricărei persoane pentru o faptă penală se poate realiza doar în baza unor informații certe și veridice despre vinovăția ei, neadmițând presupunerile sau probele afectate de incertitudine. Legiuitorul stabilind chiar interpretarea dubiilor în favoarea bănuțitului, învinuitului, inculpatului. Chiar în cazul aprecierii probelor orice informație, în baza căreia se pot face două sau mai multe concluzii opuse (în sensul apărării sau acuzării) despre aceeași circumstanță arată imposibilitatea punerii acesteia în baza unei sentințe de vinovăție. Astfel, dacă din probele prezentate rezultă, cu același grad de probabilitate, mai multe versiuni, atunci urmează a fi reținută versiunea cea mai favorabilă inculpatei. La caz, instanța de apel a concluzionat că probatoriul prezentat nu permite a concluziona că fapta a fost comisă de Poalelungi Dorin.

Instanța de apel a reținut următoarele: inculpatul Poalelungi Dorin la data de 21 mai 2019, aproximativ la ora 14 și 00 min., a fost împreună cu o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, aflându-se în municipiul Chișinău, str. Calea Basarabiei 2, s-a interesat de la Guțu Alesea despre legalitatea desfășurării lucrărilor de reparație capitală, însă în ședința de judecată nu se confirmă faptul că, inculpatul a urmărit scopul dobândirii ilicite a bunurilor de la Guțu Alesea, prin inducerea în eroare a unei persoane, or, însăși din declarațiile depuse de persona în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată și care a fost audiat potrivit regulilor de audiere a martorilor a indicat că, anume el a adus în eroare partea vătămată și ca urmare a luat banii și ulterior i-a data mamei sale.

Instanța de apel a conchis că, faptul însușirii banilor de către inculpat nu a fost dovedit nici sub o formă. Versiunea respectivă a fost formulată de partea acuzării pentru a crea aparent o consecutivitate logică a celor întâmplate. Acest fapt este inadmisibil or, acuzarea urmează fiecare fapt să-l dovedească prin probe concludente și pertinente.

Totodată, instanța de apel a indicat că este evident că o învinuire poate fi fundamentată și pe probe indirecte. La caz, acuzatorul de stat indică doar la o probă indirectă. Inculpatul a comunicat că, nu a cunoscut și că nu el a luat banii de la Guțu Alesea, fapt ce rezultă însăși din declarațiile părți vătămate care la etapa confruntării a indicat că nu ține minte cui i-a transmis banii. Instanța de apel a reținut că circumstanța respectivă nu este una certă și, respectiv, nu poate fi reținută ca o probă indirectă pentru motivarea acuzării, deoarece nu a fost stabilit cu certitudine momentul de către cine au fost însușiți banii și cine a avut acest scop.

Reiterând prevederile art.390 alin.(1) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de apel a menționat că, sentința de achitare se adoptă dacă fapta nu a fost săvârșită de inculpat. Astfel, instanța de apel a constatat că acuzatorul de stat nu a demonstrat faptul că, inculpatul Poalelungi Dorin a însușit banii de la Guțu Alesea, reiterând concluziile sale, a menționat că regulile principiului prezumției nevinovăției și probatoriul existent permit a concluziona că fapta de sustragere nu a fost comisă de către inculpat.

4.2. Cu referire la acțiunea civilă, instanța de apel reiterând prevederile art.220 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, a reținut că în cadrul procesului penal, a fost depusă acțiunea civilă și de faptul că există deja o hotărâre judecătorească referitor la aceeași sumă. Instanța de apel a explicat că nu este posibilă încetarea procesului în baza prevederilor art.265 lit. b) Cod de procedură civilă, deoarece: 1) cererea de chemare în judecată, în cadrul procesului civil, era formulată față de doi pârâți, printre care și inculpata, iar cererea de chemare în judecată, în cadrul prezentului proces penal, este formulată doar față de inculpată, deci cercul părților este diferit; 2) prin cererea de

chemare în judecată, în cadrul procesului civil, era formulată cerința de încasare în mod solidar, iar prin cererea de chemare în judecată, în cadrul prezentului proces penal, este formulată cerința de încasare doar de la inculpată, cerința de încasare în mod solidar și cerința de încasare în mod individual sânt cerințe diferite. Astfel, cererea de chemare în judecată urmează a fi examinată în fond.

Conform prevederilor art.1398 alin.(1) Cod civil, instanța de apel a constatat că, odată ce inculpatul Poalelungi Dorin urmează a fi achitat din motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat, corespunzător acțiunea civilă a părții vătămate Guțu Alesea împotriva inculpatului Poalelungi Dorin, urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

5. Procurorul, în temeiul prevederilor art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă cu recurs decizia și solicită casarea integrală a acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor, acuzarea invocă că decizia instanței de apel prin care inculpatul Poalelungi Dorin a fost achitat, este neîntemeiată și pasibilă casării, deoarece, în cazul în care instanța de apel nu este de acord cu mijlocul probatoriu, adus de către acuzare în sprijinul învinuirii formulate inculpatului și a ajuns la concluzia adoptării unei soluții de achitare, urma să dezvăluie această concluzie, expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe fapt ce pe caz consideră că nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere eronată și formală de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale.

Achitându-l pe Poalelungi Dorin, instanța de apel nu a luat în considerație toate probele acuzării și nu le-a apreciat la justa lor valoare, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată inculpatului, astfel încălcând prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, conform căruia fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Acuzarea menționează ca probele administrate, analizate coroborat demonstrează potrivit principiului dincolo de orice dubiu rezonabil existența faptei și comiterea acesteia de către inculpatul Poalelungi Dorin, și anume că la data de 21 mai 2019, aproximativ la ora 14 și 00 min., împreună și prin înțelegere prealabilă cu altă persoană, identitatea căreia este stabilită și în privința căreia este disjunsă o cauză penală, aflându-se în municipiul Chișinău, str. Calea Basarabiei 2, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, sub pretextul că aceasta achită o amendă, dar și pentru a mușamaliza faptul că victima desfășura lucrări de reparație capitală, fără a deține o autorizație emisă de organele competente, au însușit de la cet. Guțu Alesea mijloace bănești în sumă de 10 000 MDL, cauzându-i astfel victimei un prejudiciu material considerabil.

Acuzarea reține că, în speță, latura obiectivă a infracțiunii stabilite de art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal este constituită din acțiunea principală realizată de inculpat prin înțelegere prealabilă cu o altă persoană în privința căreia este disjunsă o cauză penală, exprimată prin dobândirea ilicită de la partea vătămată a sumei de 10 000 lei. Ori, la caz, acesta nu avea nici un temei legal de a intra în posesia banilor respectivi. În condițiile respective, dobândirea sumei enunțate este apreciată ca fiind ilicită, ea fiind determinată de dorința inculpatului de a acționa în scop cupida și anume de a-și mări propriul patrimoniu, în mod gratuit, din contul patrimoniului victimei, prin viclenirea ei.

Probele enunțate denotă că la săvârșirea infracțiunii inculpatul a acționat împreună și prin înțelegere prealabilă cu persoana în privința căreia cauză penală a fost disjunsă.

Probele cercetate demonstrează că inculpatul a acționat cu intenție directă ori

acesta înțelegea caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, precum și iminența survenirii rezultatului prejudiciabil în cazul realizării lor. Aceleași probe denotă că inculpatul și-a dorit realizarea acestor acțiuni și a acționat în acest sens.

Din acest motiv, faptele inculpatului Poalelungi Dorin, corespund tuturor indicilor calificativi ai componenței de infracțiune stabilite de art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal. Aceste circumstanțe sunt pe deplin dovedite prin declarațiile părții vătămate și ale martorului Nanu Valeriu. Suplimentar, acuzarea a evidențiat că la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată în instanța de fond a fost anexată și recipisa prin care inculpatul restituie suma de 10 000 lei doamnei Alesea Guțu (f.d.221).

Totodată, urma a fi apreciată critic poziția de apărare referitor la lipsa urmărilor prejudiciabile ale infracțiunii, odată ce prezenta acestui semn calificativ a fost pe deplin probată prin declarațiile părții vătămate, iar bunurile pe care aceasta le deține nu sunt în măsură să influențeze percepția acesteia referitor la natura daunelor pe care o reprezintă pentru ea suma de 10 000 lei.

Acuzarea consideră că instanța de apel nu a motivat soluția privind achitarea inculpatului Dorin Poalelungi, iar prin neaprecierea obiectivă a probelor cercetate în ședința judiciară, la adoptarea deciziei, instanța de apel a admis o eroare de drept, fără a acorda o valoare primară probelor care în opinia acuzării demonstrează vinovăția inculpatului, astfel încât concluzia instanței de apel este inacceptabilă, deoarece probele acuzării au fost supuse unei minuțioase cercetări în ambele instanțe, făcându-se referire la declarațiile detaliate ale participanților la proces.

Astfel, acuzarea consideră vinovăția inculpatului Dorin Poalelungi, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal dovedită pe deplin, iar instanța de apel, eronat și tendențios, a statuat asupra oportunității achitării inculpatului, fapt ce denotă că o asemenea decizie a instanței de apel nu poate fi menținută și urmează a fi casată pe temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

5.1. Avocatul Crețu Nadejda în numele părții vătămate Guțu Alesea, în temeiul prevederilor art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă cu recurs decizia și solicită casarea integrală a acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor, avocatul invocă că decizia instanței de apel din punct de vedere al motivării nu a relatat concret din care motive l-a achitat pe Poalelungi Dorin, fiind o decizie nemotivată sub aspectul cerințelor indicate în Codul de procedură penală.

De asemenea, se evidențiază că, instanțele de fond au respins acțiunea civilă pe motiv că "partea civilă nu a prezentat suficiente probe", or, la materialele cauzei sunt prezentate suficiente probe privind mijloacele de intimidare din partea lui Poalelungi Dorin, care însuși prezenta diferite informații pentru a-și valorifica ideea că prejudiciul de 10 000 lei nu este unul considerabil pentru Guțu Alesea.

Mai mult, atât prima instanță cât și instanța de apel au respins cerința cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică pe motiv că nu a fost prezentat un borderou de calcul, or, însuși instanța de fond nu a solicitat careva borderou intru confirmarea acestor cheltuieli. În acest caz, prezenta avocatului părții vătămate a fost la fiecare ședință de judecată, pentru a reprezenta interesele părții vătămate care nu se afla în țară și nu putea să reprezinte singură apărarea. Prima instanța, cât și instanța de apel au încălcat dreptul la apărarea a părții vătămate prin respingerea cerințelor de încasarea a prejudiciului moral de 20 000 lei și asistența juridică de 10 000 lei.

Totodată, avocatul semnalează faptul că la examinarea cererii de apel instanța a comis o eroare gravă de drept, încălcând prevederile art.414 pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe

probele cercetate de prima instanța dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul verbal al ședinței. Însă, contrar prevederilor art.414 pct. 6) Cod de procedură penală, aceste probe nu sânt consemnate în procesul verbal al ședințelor instanței de apel.

6. Asupra recursurilor declarate a prezentat referință avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatului Poalelungi Dorin, care consideră că cererile de recurs înaintate de acuzatorul de stat și avocatul părții vătămate urmează a fi declarate inadmisibile.

Totodată, partea apărării apreciază decizia instanței de apel ca fiind una legală și întemeiată, care urmează a fi menținută fără modificări, fiind adoptată conform normelor legale, iar argumentele invocate de către avocatul părții vătămate urmează a fi apreciate ca fiind declarative și lipsite de suport juridic.

7. *Judecând recursurile ordinare și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit a ajuns la concluzia că, recursurile ordinare declarate de către procuror și de către avocatul Crețu Nadejda în numele părții vătămate Guțu Alesea, urmează a fi admise, din următoarele considerente.*

În conformitate cu art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din textul art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Conform art.385 alin.(1) pct. 2), 3) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat și dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea.

În corespundere cu art.101 alin.(1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

În sensul cerințelor art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participăția, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

Conform art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel

trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit reține că, procurorul și avocatul părții vătămate invocă același temei pentru recurs prevăzut la pct. 6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care statuează, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și când instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Analizând textul deciziei contestate, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate și în acest context ține să menționeze următoarele.

Instanța de recurs evidențiază că, nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective. Din aceste considerente, Colegiul penal lărgit nu examinează criticele referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea dispunerii achitării inculpatului Poalelungi Dorin, din motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat.

Așadar, instanța de recurs lecturând materialele cauzei penale, raportând cererea de apel declarată de avocatul Crețu Nadejda în numele părții vătămate Guțu Alesea la conținutul, argumentele și motivarea cuprinsă în decizia instanței de apel constată că, instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor esențiale invocate în apel, care ar putea răsturna hotărârea primei instanțe.

În acest sens, instanța de recurs reiterează că, instanța de apel în motivarea deciziei concluzionează că „... faptul însușirii banilor de către inculpat nu a fost dovedită nici sub o formă”, însă fără a clarificat chestiunea semnalată în apel de către avocatul părții vătămate privind existența recipisei semnate de inculpatul Poalelungi Dorin la data de 25.06.2019, prin care ultimul a restituit împreună cu inculpatul (în privința căruia cauza penală a fost disjunsă în procedură separată) suma de 10 000 lei părții vătămate Guțu Alesea.

Colegiul penal lărgit reține că, potrivit descriptivului deciziei, instanța de apel a făcut trimitere la probele din dosar, în special la: declarațiile părții vătămate Guțu Alesea, a martorului – Nanu Valeriu, precum și a procesului-verbal de examinare a înregistrărilor video din 26.07.2019, însă nu a verificat minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele precum și nu a motivat în hotărâre admisibilitatea probelor administrate, limitându-se la enumerarea acestora, contrar prevederilor art.394 alin.(3) pct. 2) Cod de procedură penală, „... *indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării*”.

În acest context, Colegiul penal lărgit relevă, că instanța de apel urma să dezvăluie concluzia sa și să își expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și apărării, fapt ce pe caz nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere formală de ordin general a circumstanțelor cauzei penale, lăsând fără justă apreciere probatoriul administrat pe cauză.

Așadar, Colegiul penal lărgit atestă că, concluziile instanței de apel nu cuprind un substrat factologic, având la bază doar probe indirecte și intermediare. Or, conform prevederilor art.art.100 alin.(4), 101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor.

Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedeele probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera statistic probele, dar și de a expune esența acestora și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, concluziile instanței de apel formulate în decizie, poartă un caracter generic asupra operațiunii de cercetare și verificare a probelor, însă, așa cum examinarea probelor constituie elementul-cheie la pronunțarea unei hotărâri corecte și legale, lăsarea fără apreciere și aprecierea abstractă a acestora duce la pronunțarea unei hotărâri incomplete, neîntemeiate și cu o doză sporită de incertitudine asupra calității efectuării actului de justiție.

Pe de altă parte, Colegiul penal lărgit relevă că concluzia instanței de apel cu privire la faptul că nu a fost dovedită nici sub o formă însușirea banilor de către inculpatul Poalelungi Dorin este una abstractă și incertă, însă la caz dorința inculpatului de a acționa în scop de cupiditate constituie semn obligatoriu al calificării infracțiunii de escrocherie.

În acest context, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, motivarea hotărârii judecătorești trebuie realizată într-o manieră clară și coerentă, întrucât, pe de o parte, este indispensabil necesară pentru controlul exercitat de jurisdicția ierarhic superioară, iar pe de altă parte, constituie, pentru părțile litigante, o garanție împotriva arbitrariului, furnizându-le dovada că cererile și mijloacele lor de apărare au fost riguros analizate.

Astfel, motivarea hotărârii reprezintă un element de transparență a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecății, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivarea acesteia.

Conform jurisprudenței CtEDO, în cazurile aplicării art.6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs. (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia. (Hirvisaari c. Finlandei, (2001) § 30).

Generalizând cele expuse, Colegiul penal lărgit constată că, în speța discutată, și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurenți și prevăzut în art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, „instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a

soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art.art.93, 95, 101 Cod de procedură penală și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, argumentând clar concluziile sale, ținând cont de motivele expuse în pct.7 din prezenta decizie.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și de către avocatul Crețu Nadejda în numele părții vătămate Guțu Alesea, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2022, în cauza penală în privința inculpatului *Poalelungi Dorin xxx*, dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 18 septembrie 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Țurcan Anatolie

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Notă: Din motivul imposibilității semnării deciziei motivate de către judecătorul Guzun Ion, din cauza demisiei acestuia din funcție de la 25 august 2023, prezenta decizie motivată este semnată de către Președintele interimar al Curții Supreme de Justiție, judecătorul Puica Viorica, în conformitate cu prevederile art.339 alin.(8) Cod de procedură penală.